

عنوان مقاله:

بررسی و مطالعه سنگ مزارهای موزه سنگ هگمتانه در دوران اسلامی

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و روابط انسانی، دوره 6، شماره 4 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

حبیب شهبازی شیران - دانشیار گروه باستان شناسی دانشگاه محقق اردبیلی

مزگان رستمی - پژوهشگر پسادکتری باستان شناسی دانشگاه محقق اردبیلی

زهرا چراغی - دانشجوی دکتری باستان شناسی دانشگاه محقق اردبیلی

اردشیر جوانمرد زاده - دانشیار گروه باستان شناسی دانشگاه محقق اردبیلی

خلاصه مقاله:

چکیده سنگ مزارها تجلی گاه ارزش های هنر اسلامی به شمار می آیند، به صورتی که بیان گر خصایص، نقوش، فرم، علائق، تفکرات و اعتقادات ارزش های ایرانی- اسلامی هستند. در ساخت سنگ مزارها و نشانه های در برگرفته از آن ها، در جوامع مختلف دیدگاه های متفاوتی نیز وجود دارد. هدف از پژوهش حاضر، تحلیل و تطبیق سنگ مزارهای موزه هگمتانه همدان در دوران اسلامی با سایر مناطق همجوار بوده؛ از این رو پژوهش حاضر با روش توصیفی- تحلیلی با نگرش گونه شناسی صورت گرفته و همچنین دسترسی به داده ها حاکی از دو مرحله، برداشت میدانی و مطالعات کتابخانه ای می باشد. نوشتار حاضر سعی بر آن دارد که به واکاوی سوالات ذیل بپردازد: ۱- سنگ مزارهای موزه سنگ هگمتانه همدان از نظر گونه شناسی ساختاری به چند دسته تقسیم می شوند؟ ۲- بررسی تطبیقی نقوش غالب و دسته بندی آن ها نسبت به سایر مناطق چگونه بوده است؟ نتایج نشان می دهند که سنگ مزارها از لحاظ ساختاری به ۸ دسته: قبه ای یا پستانی، صندوقچه ای، مصطبه ای، صندوقچه ای، گهواره ای، محرابی، سنگ مزار قوچ شکل، ایستاده و تخت تقسیم بندی می شوند. سنگ مزارهای مورد مطالعه دربرگیرنده نقشمایه های تزئینی از جمله: گیاهی، هندسی، حیوانی و انسانی، و در عین دارا بودن معنای نمادین خاص، متأثر از فرهنگ مکانی، زمانی و منطقه ای هستند. از نظر ریشه شناختی میان برخی از اشکال و نقشمایه ها، ارتباط نزدیکی بین هنر اسلامی و هنر دوران هخامنشیان و ساسانیان وجود دارد. نقوش اکثر سنگ مزارهای قابل مقایسه با مناطق غرب و شمال غرب کشور از جمله استان های لرستان، کرمانشاه، ایلام، قزوین آذربایجان غربی و شرقی می باشد.

کلمات کلیدی:

همدان، دوران اسلامی، گونه شناسی- نقشمایه، ایکونولوژی، مناطق همجوار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2024641>

